

MOORDSPOREN

MOORDSPOREN

OP ZOEK NAAR DE WAARHEID
ACHTER *COLD CASES*

JOLANDE VAN DER GRAAF,
MISDAADJOURNALIST

DICK GOSEWEHR,
OUD-RECHERCHEUR

JUST
PUBLISHERS

Auteur Jolande van der Graaf en Dick Gosewehr
Copyright © 2019 Jolande van der Graaf en Dick Gosewehr | Just Publishers BV
Uitgever Hans van Maar

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt,
door middel van druk, fotokopie, microfilm, digitale bestanden of op welke
andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van
Just Publishers BV.

*No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint,
microfilm, digital files or any other means, without written permission from
Just Publishers BV.*

Omslagontwerp Ben Gross
Omslagfoto Matty van Wijnbergen
Opmaak Studio Spade, Voorthuizen
Redactie Tekstbureau Tempelier
Productie Hanzeboek

ISBN 97890 8975 049 5

NUR 339

WWW.JUSTPUBLISHERS.NL

Inhoud

Inleiding	7
1. De Schiedammer parkmoord	10
2. Karel Besselsen	15
3. Richard en Selma Eikelenboom	23
4. Dick Gosewehr	29
5. Job Knoester	34
6. Gerrit Snoeren	37
Deel 1. DODELIJK DRAMA OP EEN CAMPING	37
Deel 2. VERMOEDENS VAN EEN MISDRIJF	41
Deel 3. HET VERHAAL VAN GERRITS ZUS	44
Deel 4. DE RECHTER AAN HET WOORD	50
Deel 5. NIEUWE ONTHULLINGEN	54
Deel 6. DICKS KIJK OP DE FEITEN	58
Deel 7. EPILOOG	61
7. Wim Quak	65
Deel 1. 'JE MAN DEED HET NIET ZELF'	65
Deel 2. COKE-TIP VAN EEN PLATTE	72
Deel 3. AANGIFTE VAN MOGELIJKE MOORD	79
Deel 4. WEER STRIJD MET POLITIE EN JUSTITIE	84
Deel 5. MINIMAAL POLITIEONDERZOEK	87
Deel 6. EPILOOG	92
8. Joanne Noordink	98
Deel 1. 'WAAROM GEEN ONDERZOEK NAAR ONZE DOCHTER?'	98
Deel 2. IN HET VOETSPoor VAN DE DADER	107
Deel 3. JUSTITIE TOCH OVERSTAG	113
Deel 4. DE DADER IN DE BOEIEN	117
Deel 5. EPILOOG	123

9. Adri Knops	127
Deel 1. PROEFRIT NAAR HET ONBEKENDE	127
Deel 2. ONHEILSPELENDE GETUIGENISSEN	133
Deel 3. 'JE VADER IS VAST BIJ ZIJN SCHANDKNAAPJE'	138
Deel 4. VERGETEN VERMISSING ONDER DE LOEP	141
Deel 5. TERUG NAAR DE GETUIGEN	147
Deel 6. WAT DAN WEL?	152
Deel 7. EPILOOG	155
10. Jair Soares	159
Deel 1. EEN JONGETJE OM TE STELEN	159
Deel 2. POLITIEONDERZOEK IN 1995	166
Deel 3. GOUDEN TIP KOMT ZELDEN AANWAAIEN	172
Deel 4. TOCH EEN WAARDEVOLLE TIP?	178
Deel 5. DE KRANT IN MET DAT SIGNALEMENT	183
Deel 6. WEER INFORMATIE ACHTERGEHOUDEN	188
Deel 7. EPILOOG	193
11. Larissa Dumont	196
PROLOOG	196
Deel 1. DOOD VAN EEN AMAZONE	196
Deel 2. BEELDEN VAN EEN BLOEDBAD	201
Deel 3. RECHERCHEUR BUITEN SPEL	208
Deel 4. ONZE EXPERTS AAN HET WOORD	212
Deel 5. WIE WAS LARISSA DUMONT?	215
Deel 6. ANDERE GETUIGEN DOEN HUN VERHAAL	223
Deel 7. 'NUKKIG TEGEN ELKAAR'	227
Deel 8. VRAGEN, VRAGEN, VRAGEN	232
Deel 9. BOEZEMVRIENDIN DOET BOEKJE OPEN	234
Deel 10. DE ZAAK-LARISSA OPNIEUW BEGRAVEN	241
Deel 11. NIEUW LEVEN IN ONS ONDERZOEK	246
Deel 12. MOORDSPOREN, DE ANALYSE VAN DICK	252
Deel 13. DOSSIER-LARISSA NAAR DE VS	255
Deel 14. EPILOOG	263
Wordt vervolgd	265

Inleiding

De vloer van mijn werkkamer ligt bezaaid met krantenartikelen. Het is de oogst van dertig jaar misdaadjournalistiek, een dikke stapel oude verhalen die ik op een druilerige zondagmiddag uit de kast heb getrokken.

Ik blaas het stof van het vergeelde krantenpapier en blader er langzaam doorheen. Grote en kleine verhalen uit De Telegraaf.

Over moordmysteries en vreemde verdwijningszaken, ontvoeringen, speurtochten naar geroofde kunst, verdachte sterfgevallen of drugsvangsten.

In mijn opruimwoede had ik verwacht de papierberg snel tot normale proporties terug te brengen. Maar een paar uur later ben ik nog steeds verdiept in de knipsels, ik heb een houten achterwerk van het zitten en mijn vingers zijn zwart en kleverig van de drukinkt.

Met de verhalen komen duizenden herinneringen voorbij. Geen dag was hetzelfde bij De Telegraaf waar ik in 1997 op de Rotterdamse redactie was begonnen. Met vier journalisten volgden we het nieuws in de Maasstad en wijde omgeving. We waren op pad, naar een agendaklusje, de rechtbank of op jacht naar een primeur uit het eigen netwerk. In de loop van de dag streken we neer op onze thuisbasis, een redactiekantoor aan de Botersloot.

Het was altijd stressen. Werken op de deadline, het moment

waarop teksten en pagina's klaar moeten zijn en onherroepelijk 'door' moeten naar de drukpersen.

Na het werk bliezen we soms stoom af bij Liz, de praatgrage eigenares van het café 'De maagd van Holland' of in de bar van het Hilton Hotel waar interessante bronnen konden opduiken. De ene keer was dat een criminele jongen, de andere keer een corrupte CID-agent en soms een officier van justitie die ik van een rechtbankzitting herkende.

Wij dronken gewoon een pilsje samen, nu zou je het netwerken noemen.

Ik zocht het op en ik kreeg het ook. Misdaad in al zijn verschijningsvormen. Net als in de voorgaande jaren bij het Rotterdams Dagblad. Crime is dan ook het enige dat me, journalistiek gezien, echt interesseert. Smokkel, ontvoering, roof en geweld, verdwijningen, moord en doodslag. Je rolt erin en wilt er niet meer uit. Voor je het weet ben je misdaadspecialist, levert al dat netwerken nieuwe zaken op en roept de redactie jou erbij als er een misdrijf in zicht is: 'Echt iets voor jou Jolande.'

Echt iets voor mij.

Waarom?

Misschien is dit de reden.

Ik ben opgegroeid in een artsengezin. Zowel mijn pa als mijn ma is arts. De dood kwam er vaak ter sprake. Als we aan tafel gingen, spraken mijn ouders samen altijd eerst even over hun werk. Dan zaten we stil te luisteren en we wisten: hierover kwam niets naar buiten. Dat hoefde ons niet gezegd te worden, dat was gewoon duidelijk. In de gesprekken van mijn ouders ging het over de goede dood, al kwam hij voor sommige van hun patiën-

ten moeizaam na veel lijden of totaal onverwacht. Eén ding werd mij al heel jong duidelijk, de dood hoorde bij het leven.

Dat geldt niet voor de dood door geweld.

Met de cold cases die ik onderzocht kwam de kwade dood in mijn leven. Onverwacht en gruwelijk. Voor geen mens te verteren.

Na mijn overstap naar de centrale redactie van de krant, werd ik geconfronteerd met een groeiend aantal onopgeloste misdrijven. Tegenwoordig is er meer aandacht voor dergelijke cold cases. Maar in die tijd was dat niet zo.

De ene zaak werd opgelost, de andere niet. Die zaken trok ik naar me toe.

Daarin heb ik voor de nabestaanden gelukkig wel vragen kunnen beantwoorden. Of ik kon het aannemelijkste verhaal achter een onopgeloste zaak ontrafelen.

Dat was vaak van levensbelang voor deze mensen. ‘Nu hebben we tenminste het gevoel dat we alles hebben gedaan, wat we konden doen,’ was hun argument. Ze hadden jaren in verdriet en onzekerheid geleefd. Weten was een pleister op de wonde. Ze konden een bloem gaan leggen bij het graf van een geliefde die was meegesleurd door de slechte dood. Een lichtpunt in hun leven.

Alle namen in dit boek waarbij een * staat, zijn gefingeerd.

HOOFDSTUK 1

De Schiedammer parkmoord

Het ene misdrijf is het andere niet, dat werd me steeds duidelijker.

Van sommige artikelen uit de stoffige krantenpagina's, over een Nederlander die in Thailand werd vermoord of een Somalische moordenaar die in Rotterdam toesloeg, herinner ik mij niets meer. Andere zaken zijn me haarscherp bijgebleven. Ik kan me zelfs soms nog de sfeer die toen heerste voor de geest halen.

Neem bijvoorbeeld donderdag 22 juni 2000.

Tegen het eind van de middag dient zich opeens een drama aan. Ik heb juist een artikel afgerond en sta mijn tas in te pakken, als de eerste, alarmerende berichten binnenkomen over een zaak die later 'de Schiedammer parkmoord' zal gaan heten.

De meldingen zijn te horen op de politiescanner, een apparaat waarop we gesprekken tussen de meldkamer van de politie en agenten op straat beluisteren. We hebben de scanner altijd aanstaan en in ons onderbewustzijn een soort 'derde oortje' ontwikkeld. Dat oor lijkt zich automatisch te spitsen bij berichten die nieuws kunnen opleveren.

In dit geval gaat het om een 'bericht voor alle wagens'. Ik veeg mijn tas aan de kant en zet de scanner harder. De meldkamer

roept surveillerende politieagenten op om uit te kijken naar een dader, die vanaf het Prinses Beatrixpark in Schiedam is weggelucht. Op de scanner is kort erna te horen dat in het park een dode en een zwaargewonde zijn aangetroffen.

Het Prinses Beatrixpark is niet ver van onze redactie. Een collega en ik springen in de auto en zijn binnen een kwartiertje ter plekke. Politieagenten zetten er juist delen van het park af met rood-wit lint. Het is warm, zonovergoten nog. In scherp contrast met het aardedonkere misdrijf dat zich hier heeft afgespeeld en dat het hele land nog maanden in de greep zal houden.

In het park blijkt een tienjarig meisje, Nienke, seksueel misbruikt en vermoord. Haar vriendje, de elfjarige Maikel, is ernstig door de voortvluchtige dader mishandeld en gewond in de struiken achtergelaten.

Omdat we zo snel ter plekke zijn, ontmoeten we her en der in het park getuigen. Wandelaars, joggers en fietsers die ontdaan op ons aflopen en hun verhaal doen. Sommigen van hen hebben het gewonde jongetje gezien. Anderen vertellen dat zij de vermoedelijke dader zagen wegvluchten. Een junkachtige man met een baseballpetje en een opvallende oorbel.

Het gezicht van de moordenaar heeft veel indruk op die getuigen gemaakt. Schiedammers die de dader in de ogen hebben gekeken, spreken over een angstaanjagende kerel met een gezicht dat is bezaaid met puisten.

Een politiewoordvoerder bevestigt dat wordt uitgekeken naar een verdachte met 'een blanke huidskleur en een pokdalig gezicht'. In een persbericht omschrijft de politie het gelaat van Nienkes moordenaar als 'onverzorgd en bezaaid met rode, opengekrabde pikkels, zwarte puisten en korsten'.

Ik neem het signalement mee in de berichten die ik voor de

krant schrijf en heb het in mijn hoofd geprent. Ik ben dan ook verrast als een paar maanden later Kees Borsboom wordt opgepakt, een man uit Vlaardingen die ten enenmale niet aan de beschrijving van de politie voldoet.

‘Borsboom heeft een huidje zo glad als een baby,’ antwoordt zijn advocaat Jacques Taekema, als ik hem kort na de arrestatie bel met de vraag of zijn cliënt last heeft van acné.

‘Dan moet de politie de verkeerde hebben,’ opper ik, waarop het even stil valt aan de andere kant van de lijn.

Ik vertel de advocaat over de getuigenverklaringen en het eerdere politiepersbericht met het signalement van de kindermoordenaar. Dat persbericht wil de raadsman graag hebben. Ik vis het even later uit een van onze archiefklappers en zet het naar hem op de fax.

Er zijn nog meer aanwijzingen over de mogelijke onschuld van Kees Borsboom. De Vlaardinger heeft er in zijn omgeving geen geheim van gemaakt dat hij ten tijde van de moord langs de *crime scene* is gefietst, iets waarover een dader logischerwijs zou zwijgen. Anderen heeft hij laten weten dat hij het gewonde jongetje Maikel had opgevangen en met zijn gsm de politie had gearmeerd. Dat doet niet echt vermoeden dat het Borsboom zelf is die de kinderen aanviel. In een interview vertelt advocaat Taekema verder dat zijn cliënt ook niet is aangehouden op aanwijzingen van Maikel, zoals de politie suggereert.

Ondanks de twijfels en het ontlastende bewijsmateriaal wordt Kees Borsboom uiteindelijk tot in hoger beroep wegens de Schiedammer parkmoord veroordeeld. Borsboom blijft in detentie.

Maar dan, in 2004, komt alsnog aan het licht dat de man niets met de zaak te maken had. Een opgepakte serieverkrachter, Wik H., die zijn DNA had moeten afstaan, is de werkelijke dader.

Hoe H. eruit ziet? Als een junkachtig type met een puistenkop.

Pas jaren later hoor ik meer over de gerechtelijke dwaling in de Schiedammer parkmoord van Richard Eikelenboom, een DNA- en bloedspoorpatroondeskundige. Toen Kees Borsboom als de vermeende moordenaar van Nienke was opgepakt, werkte Richard nog bij het NFI (Nederlands Forensisch Instituut).

Onmiddellijk bij het vergelijken van Borsbooms DNA met de profielen die op Nienke's lichaam, kleding, rubber laarsjes en op het door de dader gebruikte wurgkoord waren aangetroffen, wist Richard dat de Vlaardinger onmogelijk de dader kon zijn. Zeven DNA-sporen had hij veiliggesteld, al die sporen slo ten Kees Borsboom uit als dader.

‘Dat heb ik sinds 2000 steeds bij interne NFI-vergaderingen en bijeenkomsten met het onderzoeksteam van de politie en de officier van justitie benadrukt,’ vertelt Richard me tijdens een interview.

Dat het straf dossier tegen Borsboom werd gemanipuleerd, blijkt ook uit het feit dat volgens Richard maar twee van de zeven, voor de Vlaardinger ontlastende sporen in het NFI-eind-rapport zijn vermeld.

Dat was wél het rapport geweest waarop de rechters hun oordeel over Borsbooms aandeel in het misdrijf hadden gebaseerd. Dat rechters moeten kunnen blindvaren op zulke rapportages, staat als een paal boven water.

Het werd tot in de hoogste regionen afgedekt. Toenmalig justitieminister Piet Hein Donner, die door de Tweede Kamer om tekst en uitleg was gevraagd, had verteld dat de vijf onvermelde sporen onbruikbaar waren.

‘Niets is minder waar,’ vervolgt Richard. ‘Donner heeft de Kamer destijds verkeerd voorgelicht. De vijf sporen waren wél

bruikbaar. Sterker, een van de profielen paste vrijwel volledig bij de werkelijke dader, zoals ik in 2000 al had voorspeld.’

Onbegrijpelijk vindt de DNA-deskundige het, dat ‘Politiek Den Haag’ deze onwaarheden zomaar naast zich neerlegt.

Anders ik wel. Zover gaat het dus.

Kees Borsboom, de man die de gewonde Maikel hielp en tot moordenaar werd bestempeld, heeft vier jaar lang onschuldig vastgezeten. Als hij wordt vrijgelaten ontvangt hij zes ton ‘smartengeld’. Zes ton, voor vier kostbare jaren.

HOOFDSTUK 2

Karel Besselsen

Vanaf de millenniumwisseling heb ik me in toenemende mate vastgebeten in onopgeloste misdrijven, zogeheten cold cases. Moorden waarvan de daders niet zijn opgespoord, vermiste personen die nagenoeg zeker zijn vermoord maar die niet zijn teruggevonden of verdachte sterfgevallen die wijzen op een misdrijf maar een open eind behielden.

De rode draad is dat deze zaken vaak slecht door de politie zijn afgehandeld. Hoe meer ik over zulke misdrijven schrijf, hoe meer er bij komen en ook: hoe duidelijker patronen zich uitkristalliseren.

Zodra ik een zaak in de krant heb beschreven, bellen er de weken erna bijna altijd wanhopige familieleden van andere moordslachtoffers of vermisten op. Mensen die zich in de steek gelaten voelen door de autoriteiten, die soms vergeefs hebben aangeklopt bij het toenmalige tv-programma van Peter R. de Vries. Radeloze mensen voor wie ik kennelijk een laatste strohalm ben.

Al deze nabestaanden en achterblijvers van vermisten zitten met de handen in het haar. Ze zijn verontwaardigd of wanhopig vanwege het uitblijven van nader politieonderzoek. Voortdurend hoor ik hetzelfde verwijt: dat de politie in het onderzoek